

Barba

Maribor, 23. februarja 1934

Leto II.

Posamezna številka Din 1.50 " Velja na mesec po pošti dostavljen Din 6.—
za inozemstvo Din 10.— " Uredništvo in uprava: Gregoričeva ul. 26
Telefon 29-70 " Poštni čekovni račun 15.546 " Izhaja vsak petek " Oglasi po tarifi

Štev. 8

Narodna strokovna zveza, Maribor

Sodna ulica 9 — dvorišče

Uradne ure tajništva so od 1. januarja dalje
dopoldne od 9.—12. ure
popoldne od 15.—19. ure
ob nedeljah in praznikih od 9.—11. ure dop

Tragedija marksizma

Na kunktatorstvu marksističnih prvakov so se razbili vsi upi poslednjega sodruga. Historična laž o poslanstvu Marxovega evangelija

Srčna kultura, ki je prav v zadnji dobi skrajnega materializma nevarno opešala, se mora zopet dvigniti. S tem se bo dvignila tudi socialnost, dvignilo se bo socialno čustvovanje. Biti socialnem in socialno čuteč mora biti druga temeljna naloga vsakega pravega nacionalista, ki se hoče pridružiti našemu delu! Smo majhen narod in narod malih ljudi! Ogromna večina nas si služi vsakdanji kruh s trdim ročnim ali pa z napornim duševnim delom. Naš narod je zato v celoti proletarec in proletarci smo mi vsi, ki smo njegovi člani. Vsaka politična stranka ali vsako gibanje, ki bi hotelo pri nas zastopati kapitalistično miselnost, je že v naprej obsojeno na smrt. Mali ljudje nimajo interesa podpirati kapitalizma, tudi če se na zunaj odeva v nacionalne barve, kajti če mu pogledamo do dna, tedaj vidimo, da so mu te nacionalne barve vedno samo predveza in krinka pod katere se redi na račun delovnega ljudstvu in izkorišča njegovo moč in silo. Čim se zavedamo teh svojih dolžnosti, je naša sveta dolžnost, da jih vršimo z fanatizmom borcev, ki so si nadelo veliko nalogo ustvariti novo družbo, družbo kremenitih mož, čistih rok in čistih namenov. Ne moremo spoštovati in ceniti tistih, ki sede na svojih lavorikah, ki so si jih pridobili s svojim delom za narod, delajo pa danes, ko naš narod preživlja hude čase, drugače, kakor je to v interesu našega naroda! Smo proti programom, ki so na papirju, smo proti frazam, s katerimi se ne da nihče nasistiti, s katerimi se ne da na tem svetu nič spremeniti. Terjamo od vsakogar, ki se zaveda dolžnosti nove dobe, odločnih dejanj! Samo tako bomo tudi pri nas zdravili bolezen frazerstva, samo tako bomo pripravili sebi in svojim otrokom boljšo in lepšo bodočnost.

Naši intelektualci, po večini učenci liberalistične šole, se še do danes niso otresli predsodka, da sta delavski voditelj in socialni demokrat dva neločljiva pojma. Ljudje so navajeni že več desetletij, da se pojavi ob vsaki dani priliki med našim delavstvom zastopnik rdeče strokovne komisije ali celo politične stranke marksistov, in nihilizmu podobna lenoba slovanske krvi jim ne dopušča razmišljanja o tem, kam naj vodi sistematično zapeljevanje našega delavstva po reprezentantih mračnega internacionalizma. Tudi takih predstavitev našega »narodnega« življenja in delovanja se ne manjka, ki so mnenja, da narodnega delavskega pokreta ni treba, češ, to je le »cepljenje« sil, ter da že zadostuje, če opravijo zadeve našega delavca v te svrhe bolje poklicani — marksisti.

V tej miselni situaciji se, žal, nahaja danes velik del našega izobraženstva. Le malo jih je, ki odreka marksizmu vsako pravico do vodstva v našem delavskem in socialnem gibanju. Ker pa o marksizmu še pojmi niso popolnoma razčiščeni, je potrebno, da se to delo nadaljuje. »Borba« je že v dosednji seriji člankov razmajala steber predsodkov v naši javnosti, te vrstice pa imajo namen, njenim čitateljem predložiti klaverno vlogo marksizma, kakor je bila odigrana po njegovih prvakih zlasti po svetovni vojni.

Nemška socialna demokracija je bila tako mogočna organizacija, da so jo v resno šaljivem tonu vzporejali z disciplinirano prusko armado. Bila je plod organizatorične sposobnosti nemškega naroda, ki pred vojno oziroma po ustanovitvi drugega carstva razen Bismarcka ni imel niti enega nadpovprečnega političnega voditelja. Takega voditelja pa je primanjkovalo v največji meri socialni demokraciji, čije vodstvo je bilo za celotno pravo le vir lepih dohodkov. Voditelji so se lepo poburžili, zato pa so v »Sozialistische Monatshefte« objavljali tako učene razlage marksistične verolžepovedi, da jih tudi inteligentni nemški delavec ni razumel. Nemško delavstvo je verjelo raznim prvakom, kot so bili Wels, Haase, Ledebour, Ebert, Quessel, Müller-Franken itd., ker je pač tako naravala partijska disciplina. Stranka je bila vsemogočni polip, ki je dušil celo Nemčijo, sesajoč njeno nacionalno kri. Prišla je svetovna vojna in takrat so se nemški socialdemokrati na eklatanten način izneverili svojemu programu.

V tistem trenutku, ko so nemški socialdemokrati glasovali za vojne kredite, je bila marksizmu od vsega početka zapisana smrt. Nemški marksizem je pozabil na internacionalno solidarnost »proletarijata«, ravno tako pa so pozabili ob sklepu verzajskega miru, ki so ga morali podpisati nemški socialisti za nemški delovni narod tudi francoski socialisti, da imajo gotove internacionalne obveznosti, izvirajoče iz ideje in motiva »Proletarci vseh dežel, združite se!« Kje so bili takrat francoski sodrugi, ko je vsa težina materialnih reparacij vojne, ki jo je zguobil viljeminski sistem, padla na izstradano nemško delovno ljudstvo? Pokazalo se je, da so se tovljeni voditelji marksiz-

ma onstran in tostran Rena poskrili v mišje luknje v tistem trenutku, ko je šlo za politično in ekonomsko-socialno svobodo delovnega ljudstva tako v Nemčiji kot v Franciji. Kunktatorstvo v socialističnih vrstah je posledica dejstva, da so na vodilnih mestih židje, ki imajo svoje taktične »obveznosti« napram kapitalizmu.

Marksizem je v večini vseh evropskih držav slepil delavske mase s fantomom o novem družabnem redu. Nemški socialisti in sodrugi so l. 1919 pokazali, da jim do izvojevanja zadnjih pozicij prav nič ni, kajti takrat so imeli vso oblast v svojih rokah, Scheidemann in Ebert sta bila absolutna gospodarja situacije in vendar so običali sredi poti do novega družabnega reda. Če je pred letom dni Hitler odstranil zadnje sled marksizma, je bil to zgodovinski proces, ki se je pričel že l. 1919, ko je marksizem sam požrl vse dane obljube. Hitler je prevrnil z enim sunkom glinastega kolosa na trilih nogah. Socialna demokracija je bila v smrtni uri le še slajno urejena kartote-

ka, krasna peč brez ognja. Na brokatnih foteljih so dremali v trenutku nacionalne revolucije siti buržuji: voditelji zapeljanih sodrugov. Ta očitek so prejeli brezžično celo iz Moskve.

Izkazalo se je, da marksizem preživlja zadnje idilične trenutke edinole v tistih državah, ki se svetovne vojne niso udeležile. To velja zlasti za Skandinavijo. V Italiji so se sodrugi poskrili v trenutku fašistične revolucije takoj v svoje mišje luknje in jih ni več na spregled. V Avstriji je izvršil marksizem samomor, in Arbeiter-Zeitung piše sedaj v smislu g. Feyta. Tega si Deutsch, Bauer in Seitz niso mislili, ko so izdali povelje za napad na eksekutivo. Avstrijski fašisti so iztrebili marksizem in s tem je padla zadnja postojanka v Srednji Evropi. Za nas je to zelo poučno in mi ne bomo odnehal dokazovati, da je ustanovitev socialdemokratske stranke v Jugoslaviji podobna izkopavanju mrliča, čegar smrad more samo še okužiti, kar je zdravo. Tragedija marksizma je njegova propast v grobu, ki si ga je sam izkopal.

Kupovanje slovenskih duš

Kako dolgo bo še »Kulturbund« v Mariboru pred našimi očmi potujčeval naše otroke?

Že lani smo javnost opozorili na dejstvo in navedli tudi dokaze, da lovi »Nemško-svabska zveza« članstvo med mladimi Slovenci in, da so ji zlasti dobrodošli njih otroci, ki jih odtujaše naši jugoslovanski miselnosti. Javna tajnost je, da vrši ta zveza v Mariboru nezastlišno germanizacijo naših otrok. Znano nam je, da je dovoljen obstoj »Kulturbunda« in da sme po svojih odobrenih pravilih skrbeti za prosveto med čistokrvnimi Nemci. »Kulturbund« pa se zato ne zmeša in tebi nič meni nič vabi po dvakrat na teden v svoje prostore otroke, ki obiskujejo slovenske šole in so otroci slovenskih staršev, da jih tam uči blaženega nemškega jezika. Da je to vse bolj privlačno, kupuje otrokom obleko, obutev, knjige in drugo. Do danes se »Svabsko-nemški zvezci« ni skrivilo lašu na glavi. Mi pa ponovno naglašamo, da je to čisto navadno kupovanje slovenskih duš in prosimo pristojno oblast, da napravi v tem oziru red.

Mi, kot »nekulturni« Balkanci, nimamo nič proti »Kulturbundu«, dokler bo osmirjal svoje delovanje v delokrogu odobrenih pravil. Ako hoče torej živeti ta zveza mirno med nami, naj ne kupuje in naj ne lovi naših duš in naj se zadovolji s tem kar ima. Otrok, katerega oče je Slovenec, mati pa Nemka, tak otrok je naš in nima »Kulturbund« do njega nobene pravice.

Pri tem moramo na žalost ugotoviti, da ima »Kulturbund« največ takih naših otrok, ki so sirote oziroma za katere starši radi revščine ne morejo zadostno skrbeti. Tako zahajajo h »Kulturbundu« tudi otroci nekaterih upokojencev, ki so sicer Slovenci, pa pravijo, da s svojo skromno pokojnino ne morejo preživljati svojih otrok in jih pošiljajo tja zato, da kaj dobe in da bodo radi tega ostali vseeno Slovenci. Mi vemo, kaj se bo s takimi otroci zgodilo.

Zato je dolžnost na ših nacionalnih, humanitarnih in kulturnih društev, da za vsako ceno preprečijo to podlo kupovanje slovenskih otrok. Sicer je pa žalostno, da moramo načenjati tako sramotna poglavja iz našega nacionalnega življenja na tem mestu, ko bi že v kali bili morali zatreti tako delovanje nemškega »Kulturbunda«.

Naša posestva kupujejo

Ob naši meji je razpeta organizacija za nakup slovenskih posestev po Nemcih. Pred kratkim so izgnali iz obmejnega pasu nekega Avstrijca, upokojenega učitelja, ki je živel pri nas cele tri mesece brez dovoljenja. Vedelo se ni, kako je prišel čez mejo. Pripovedoval je, da se morajo vsa nemška posestva, ki so v slovenskih rokah, vrniti Nemcem. Na intervencijo pa so tega prenapeteža pognali tja odkoder je prišel. V zadnjem času Nemci pridno kupujejo naša posestva. Mi pa vse to mirno gledamo.

Pravica do dela Po tej poti

Tuji kapital pije kri našemu narodu

Vse bolj stopajo v ozadje časi, ko so se morali ljudje s silo tirati na delo. Danes so v večini tisti, ki hočejo delati, ki imajo voljo in veselje do dela, a ga iščejo zaman. Sem spada zlasti naša mlada, ki mora po končani učni ali študijski dobi jesti trdi kruh brezposelnosti ali obremenjavati starše, namesto da bi jim bila na njihova stara leta v pomoč. Kam to vede, ko vendar vemo, da je brezposelnost leglo zločinov, si lahko predstavljamo. Če bodo te razmere dolgo trajale, bodo tudi tisti, ki imajo danes še voljo in veselje do dela, med onimi, ki jim ni več do poštenega dela, skratka med delomržezi.

Tu nekaj ni v redu. Gospodarska uredba človeške družbe ni izvedena tako, da bi služila interesom celokupnosti, marveč ima od nje korist le neznatna manjšina, ki je prepojena s pohlepom po čim večjem uživanju in udobju. Tako je bilo, je in bo, dokler bo v gospodarskem življenju prevladoval kapitalistično individualistični sistem. Ta sistem je ustvaril v gospodarstvu pravi kaos, ker ni njegov namen, da producira za potrebo, marveč v konkurenčne svrhe. Kolikokrat smo že čuli, da je bilo blago uničeno, kava, žito itd. pometano v morje, da se z zmanjšanjem količine povzroči večje povpraševanje po blagu in s tem tudi višje cene.

Take razmere so mogoče le tam, kjer se gospodarstvo ne vodi po načrtu. Ogroža pa delovno moč, ki je odvisna od anarhije v gospodarstvu. Človek ne določa smeri, po kateri naj bi se razvijalo gospodarstvo v dobrobit celote, marveč je suženj gospodarstva. Če se od vseh strani vedno bolj stranjuje glasovi v želji po drugačni gospodarski ureditvi, se temu ne smemo čuditi, kajti človeka vodi naravna sila samoohrane. Daleč smo od tega, da bi stopali po stopinjah socialnih demokratov, ki so množico slepili z rajem na zemlji in dokazovali, kako prijetno bo življenje, ko bo zavladal socializem. Strašen debakl, ki so ga pravkar vnovič doživeli, nam priča, da socialni demokrati socializmu več škodujejo,

kakor koristijo. Kakor so se voditelji avstrijske socialne demokracije držali bolj blizu meji, ko so zaduhali nevarnost, da ob pravem trenutku lahko skočijo na varno, dočim so proletarce prepustili lastni usodi, da jih pobijajo in obešajo, tako so tudi v blaženih časih neposredno po vojni, ko so imeli vso možnost realizirati svoj program, zanemarili svoje dolžnosti. Mislili so samo nase in ne na proletarijat.

Prvi vrsti so se lotili vprašanja brezposelnosti, njihov socializem pa je dvignil zastavo ne razrednega boja, marveč zahteve pravice do dela. Gospodarstvo je treba tako urediti, da bodo imeli ljudje dela in še več, da bo imel vsak, ki je sposoben za delo, tudi pravico do dela, namreč do poštenega dela z dovoljnimi dohodki za življenjski obstoj.

Življenje je boj in delo zahteva od nas tudi narava, ki je v neprestanem razvoju in presnavljanju. Je torej povsem naravno, da zahtevamo tudi mi delo in pravico do dela. Uvesti se mora taka gospodarska ureditev, ki ne bo brezglava, kakor je današnja, marveč si bo svoje naloge točno začrtala po potrebah. Pri nas v Jugoslaviji bi vsaj kruha lahko imeli dovolj in poceni, o lakoti pa bi sploh ne smelo biti govora. Kje je vzrok, da nimata ničesar niti kmet kot producent, niti delavec in nameščenec kot konzument. Ali niso tu vmes bogati židje, ki pokupijo vse žito za sramotno nizke cene in ga nato umetno dražijo. Tudi industrijski produkti se podražujejo na umeten način, zlasti pa cene produktov tekstilne industrije, ki niso v nikakem razmerju s sramotno nizkimi mezdami. Tuji ci pijejo našemu narodu kri.

Pereča vprašanja današnjega časa, predvsem odprava brezposelnosti, se bodo morala tudi pri nas urediti na podlagi načel narodnega socializma, če nečemo, da nas pokrijejo valovi, ki že od vseh strani pljuskujejo ob nas.

Zaščitite našega delavca!

V Narodni skušini je predložil narodni poslanec Bačić ministru za socialno politiko Puclju interpelacijo, zadevajočo zaposlitev tujih delavcev in izkoriščanje delavcev v tekstilni stroki.

V našem glasilu smo že neštetokrat obravnavali konkretne primere, kako brezbržno izstavljaajo zaposlitvena dovoljenja tujcem, ki odjedajo našim lačnim brezposelnim kruh. Navedli smo celo primere, ko dobivajo zaposlitvena dovoljenja tujci, ki niso nobeni strokovnjaki in opravljajo pri nas službe knjigovodij, korespondentov, potnikov in navadnih delavcev. Tako je na primer v neki mariborski tovarni zaposlen tujec skladiščnik, ki prejema za svoje delo na teden 450 Din.

O izkoriščanju delavcev pa smo polnili že kolone in zahtevali javno remedure, toda vse zaman. Delavstvo v naših tekstilnih tovarnah prejema za svoje delo plačo, ki je navadna miloščina. V Ehrlichovi tovarni znaša povprečna plača delavstva do 500 Din, v Šonskijevi tovarni pa komaj do 400 Din na mesec. V neki okoliški tekstilni tovarni pa zasluži delavstvo povprečno 70 Din na štirinajst dni. V splošnem so v vseh tekstilnih tovarnah mezde tako nizke, da se čudimo, kako more delavstvo ob teh prejemkih sploh živeti. Lastniki tekstilnih tovarn pri nas so povečini židje ali pa našemu življenju sovražni tujci, ki si kupičijo premoženje in ga spravljajo čez mejo. Za našega delavca nimajo srca, smatrajo ga za sužnja, tuje nastavlence pa plačujejo naravnost grofovsko in jih ščitijo in zagovarjajo vsepovsod kjerkoli je to potrebno. Krčevito pa se branijo naših domačih strokovnjakov, naših mojstrov in naših inženirjev.

Kruto bi se varal, kdor bi verjel, da sede po naših tovarnah tuji radi svojih sposobnosti. Posebno v Mariboru so v tekstilnih tovarnah ponekod zaposleni Nemci, ki niso nobeni »specialisti«. Iz Češkoslovaške države importirajo v pretežni večini nemške Čehce. Kako ti ljudje postopajo z našim človekom, imamo priliko slišati vsak dan. Zmerjajo našega delavca z ogabnimi psovkami, vzdržujejo stalne stike z nam sovražnimi elementi, skoro vsi so člani »Švabsko-nemškega Kulturbunda« in jih najdemo povsod v vrstah naših sovražnikov.

Nujno potrebna bi bila toraj najstrožja kontrola ne samo iz socialnih, marveč tudi iz nacionalnih ozirov. Tujci pri nas so stebri nemške nacionalne propagande. Če stopi danes naš človek v to ali ono tvornico, se mu zdi da je zašel v popolnoma nemško podjetje in nikjer ne more opaziti da bi spoštoval naš jezik. Tujci, ki so skoraj povsod na vodilnih mestih, strogo pazijo na to, da ne dobi dela naš človek, ki ne obvlada nemškega jezika. Pri vsem tem pa jih podpirajo in podžigajo gospodje kapitalisti, ki nastopajo samolastno in naravnost izzivajoče. Njim ni potreba spoštovati našega naroda, našega jezika in ne naše države. Vzdržujejo stalne stike z nam sovražno tujino, vozijo se ne ovirano tja, dobivajo vse mogoče koncesije, ki jih marsikateri zavedni Jugoslovani ne more dobiti.

Kako dolgo bo prenašal naš ubogi delavec to trpljenje vse neiznosne šikane, nesramno zapostavljanje in podcenjevanje. Kako dolgo bo prenašal naš ubogi delavec to trpljenje vse neiznosne šikane, nesramno zapostavljanje in podcenjevanje.

(Gospodarska razmotrivanja.)

Prvo očišče in gibalo vsega bitja in žitja je v kruhu ali telesnem obstoju, ki nam ga nudi gospodarstvo. Ž njim si klešemo prvine življenja — hrano, stan, obleko, vse ono, kar naj pričara telesno ugodje. Če torej težimo za človeku dostojnem življenju, hočemo s tem doseči neko stopnjo ugodja. To pa ni nekaj absolutnega, hočemo reči, nekaj večno enakega ali nepremakljivega, ker se ravna po vsakokratnem duševnem razvoju. Pravimo, da ima vsaka (zgodovinska) doba svojega človeka, svoje zahteve in potrebe; torej: razne dobe različno gledanje, pojmovanje, čuvstvovanje. Zato ne moremo današnjemu človeku ustreči z načinom življenja izpred 50, 100 let itd., ker se v nikakem oziru ne more premakniti v že zatonele preteklosti. Naravno, da so danes njegove že zgolj osnovne življenjske zahteve — hrana, stan, obleka — mnogo večje od one preteklosti; če se hočemo izraziti s tujko, rečemo, da je naš življenjski standard mnogo večji. Dasi se razlikuje krajevno — vas, mesto, poedine države — in stanovsko — delavec, kmet, uradnik, trgovec, industrialec itd. — vendar moremo priznati, da noče nikdo več, izvzemši redke kraje, nekdanje domače obleke, obuvala, pohištva itd. Vse to se protivi našim očem ali okusu in marsikaj drugega tudi sluhu — prejšnja govorica, pesem — in tipu. Poseben ozir imamo do soseščine, do mesta, do njegove ulice, kavarne, gledališča itd., kratko: do javnosti, ki ne prežveči, kar ni po današnjem okusu, kar ni moderno. V najzakotnejše selo prodira dunajska, berlinska, pariška, njujorška moda, bohota se okus iz Pekinga in Bombaja, iz Afrike in Avstralije in odri-va onega domačih tal, on pristnost in samoniklost, ki očituje svojstvo narodne kulture; trdnost se umika nekemu opolzkemu brezvsebinskemu posplošenju, individualno (poedince) čuvstvovanje, sodba, razumevanje se podreja onemu množice (mase), ki ne more nuditi nobene jasne, odločne vsebine. Rekli bi ji lice vseh mogočih lic ali vse in nič.

A v tem gorju je drugo še večje gorje — zguba gospodarske trdnosti ali obratno: drčanje v gospodarsko odvisnost in propast.

Kdo more imeti interes na naši gospodarski sužnosti?

K temu vprašanju pritaknemo, preden sledi odgovor, to-le: da kar smo pravkar omenili (nov okus, zguba gospodarske trdnosti, posplošenje, je ustvarjeno z izvrstnim namenom. Zato načnemo takoj vprašanje: Kam gredo naša sredstva za nabavo raznih potreb, potrebnih in nepotrebnih? Kje je končni nabiralnik? Vze mimo razne kovinske, lesne in kemične izdelke, zdravila, lepoticja i. dr. Kje si jih nabavljamo? Pretežno prihaja v poštev inozemska industrija — tudi ona z naših tal. Naša je le v toliko, v kolikor si zbira premoženje na naši zemlji in je ne moremo vključiti v postavno našega resničnega narodnega premoženja. Naše je le, kar korenini v naši zemlji in je z njo rastle v vse niene (naše) materialne in duhovne težnje.

Je-li tako ali vsaj izključno tako v naši tako važni gospodarski veji — industriji? Najbrže bi ostrmeli, če bi znali za vsa tajna pota, ki jih hodijo lastniki (socialniki) raznih naših podjetij, kjer kot edina vidna oseba g. ravnatelj in upravni svet kot plašč, ki zakriva dokaj zanimiva in skrivnostna imena delničarjev. N. pr. neka delniška družba rudnika tam in tam obratuje z vloženim kapitalom s 100 delnicami po 100.000 Din: 75 delnic ima neka banka z Dunaja, iz Budimpešte ali iz Berlina. Ta banka je torej soudeležena s tričetrtino kapitala in ima glavno besedo. Banka — kdo so ti gospodje? Ne vemo. Delnice (akcije) nam povedo le to, da so tukaj vmes veliki gospodje, ki morajo imeti velike dobičke. Podjetje je med tem poslovalo tako ugodno, da je zaslužila vsaka delnica — vidite, da

služijo, brezosebna mrtva bitja! — 15 ali 20.000 Din, kar odgovarja obrestovanju od 15—20 odst. To je mogoče samo s popolno svobodo kapitala, ki sme žeti na dve strani: napram delavcu z nizkimi plačami, nasproti kupcu (konzumentu) pa z visokimi cenami.

In če bi še vprašali po izvoru vloženega kapitala, — kako krvavi delavec, kako propada njegova družina, o tuberkulozi, rahitčnosti, malokrvnosti itd., kako jo moramo mi podpirati (dobrodelni prispevki, bolnica), kako naš narod propada, le da se neka delnica visoko obrestuje in se ta z našimi najjačimi sokovi izlije neznano kam in, saj smo rekli, da bi sledili skrajnim izrastkom delniških vej, bi obstali in strmeli.

Ne le pri nas, tudi drugod ima ta delničar tako premoženje, ki se prav tako razraste v bohoto klasje. Zato je utemeljena trditev, da je kapital ali kapitalizem mednarodn.

(Se bo nadaljevalo.)

Koloman Wallisch

»De mortuis nihil nisi bene,« pravi latinski pregovor, vendar pa so spomini na delovanje Kolomana Wallischa, ki so ga pred dnevi obesili v Leobnu, ker je bil vodja upornikov, še tako živi tudi v Mariboru, da nam ne more škoditi nikdo v zlo, če na tem mestu priključimo te spomine iz naše nedavne preteklosti.

V Mariboru je še veliko število takih, k se spominjajo velike železničarske stavke v času od 14. marca do 1. maja 1920. Stavka se je takrat razširila na vso Slovenijo in je segala tudi že na območje zagrebške železniške direkcije. Spočetka je bila to stanovska stavka, ker so se železničarji borili za svojo pragmatiko in so se stavki priključili tudi vsi nacionalni železničarji. Takoj ob priključitvi pa so nacionalni železničarji slovesno izjavili, da bodo solidarni le toliko časa, dokler se bo bil boj za zboljšanje položaja in pravice železničarjev, da pa bodo takoj prišli za delo, kakor hitro bi zavzela stavka politično obiležje. Slednje se je zgodilo že v prvih dneh stavke. V stavko so socialni demokrati pritegnili še drugo delavstvo, predvsem rudarje iz trboveljskih revirjev.

Stavka je postala politična, izrazito komunistična. In prav pri tem se je s posebno vmeno udeleževal pokojni Koloman Wallisch, ki je bil takrat eksponent Bela Kuna na Madžarskem. Postaje Ljubljana glavni kolodvor. Trbovlje, kjer je bila proglašena že sovjetska republika, Zidanmost in druge, so zasedli že komunisti. V Mariboru je dobil takratni predsednik podružnice Zveze, postaje načelnik Jože Mohorko, nalog, da mora s svojimi ljudmi prelomiti stavko za vsako ceno. Njegovemu pozivu so se takrat odzvali prav vsi Zvezarji. Za zlom stavke pa so potrebovali moralno pomoč od političnih oblasti, ki pa so jih pustili na cedilu. Zato so zahtevali aretacijo in izgon Wallischa, kar pa se ni zgodilo. Ker Zvezarjev politične oblasti niso podprle, so zaprosili pomoči pri vojaškem poveljniku mesta, ki jih je podprl in z vojaštvom zasedel vse kolodvore.

Socialni demokrati so bili nad tem presenečeni in so odločno zahtevali odstranitev vojaštva, toda brezuspešno. Dejstvo, da so bili mariborski kolodvori zasedeni po vojaštvu je bil mrzel tuš za komunistične prevratnike. Kmalu nato pa je bila stavka zlomljena. Vodja socialnih demokratov in komunistov Koloman Wallisch jo je popihal preko meje. Za slovo je pisal še s poti v Budimpešto odprto dopisnico nesramne grozilne vsebine mariborskemu policijskemu predstojniku. Tudi je pozneje prišlo predsedniku mariborske »Zveze« na uho, da je bilo izanž določeno kostanjevo drevo na katerega bi ga bili obesili. Kako kruto se pač maščuje včasih usoda.

„Svaka sila do vremena“

Še nekaj

Iz vrst naših zadrugarjev

Mnogo se je že o tem pisalo, pa ne bo škodovalo, če dodamo še nekaj, da bo stvar jasnejša in da bodo ljudje čim točnejše informirani o nas zadrugarjih, kakor tudi, da se razkrijejo zahrbtni nameni takozvanih pridobitnih krogov napram zadrugam. Smo pač napadeni in nihče nam ne more zabraniti obrambe.

V aprilu bo stopil v veljavo finančni zakon, ki predpisuje popolno obdavčenje zadrug. S tem je zadan zadrugam po mnenju trgovcev smrtni udarec. V teoriji se to morda lepo sliši, dvomimo pa, da bo to tudi v praksi tako učinkovalo. Sedaj bomo s trgovci enakopravni, in kaj bo, če se uprava zadruga odloči, da odpre na stečaj vrata vsakomur. Kaj porečejo trgovci, ko bodo videli, da zadruga kljub radi davkov povečanim stroškom znižuje cene svojemu blagu? Jasno je tudi kot beli dan, kje bodo konzumenti pod takimi pogoji krili svoje potrebe. In kaj bodo storili trgovci? Proti privilegijem se ne bodo več mogli zaganjati. Kvečjemu bodo morali nekateri trpeti naše očitke radi privilegijev z ozirom na možnost štirideset odstotne poravnave, kar je pri nas nemogoče.

Če bi bili naši trgovci, ki so edini iniciatorji zakona o obdavčenju zadrug malo bolj dalekovidni, bi pogledali preko mej naše ožje domovine in videli, kako nekatere naše zadruga že nekaj let prostovoljno plačujejo davek, ter prodajajo tudi nečlanom. Videli bi tudi, kako v teh mestih trgovstvo vegetira ter s kako muko se vzdržuje. Zadruga v Sloveniji tega koraka doslej niso hotele storiti, dobro vedo, da s tem zadajo smrtni udarec trgovcem. Trgovci sami so to hoteli, sami so si podpisali smrtno obsodbo. Morda pride stvar v tak smešen položaj, da bodo trgovci sami prosili naj nam da država privilegije in to čim več privilegijev, da bomo imeli vezane roke, ker prosto združništvo je pač zelo zelo nevarno trgovcem.

Radovedni smo res na učinek, ki ga bo imelo to novo breme na zadruga, a še bolj smo radovedni na posledice, ki jih bo isto imelo na legalni (kot, da bi bili mi ilegalni) trgovski stan. Mi dvomimo, da so to trgovci storili izključno iz lastne vzpodbude, ker že pri malem pomisleku na škodljive posledice tega koraka za trgovstvo, bi morali spoznati, da je naravnost blazno boriti se proti zadrugam z ziro na zmage, ki jih je združništvo doslej zelo širom vsega sveta. Prepričani pa smo, da je naše trgovstvo šlo slepo v ogenj po kostanj za nekoga drugega in sicer za industrijo in veleindustrijo z obeležjem internacionalnega kapitala, katerega bode v oči, sicer počasen pa vendar vztrajen in napreden porast našega narodnega gospodarstva, katerega najkarakterističnejši predstavnik je prav zadruga. V zadrugi ni tujega kapitala in tudi vsakoletni čist prebitek se ne odteka poraznih skrivnih in javnih kanalih v tujino. Vse ostane v državi v žepu našega človeka, kateremu se s tem povečuje kupno moč. Tujina nima dobička od zadrug in zato jih hoče tuji kapital uničiti. Židovstvo, v katerega rokah je tuji velekapital, potrebuje samo taka podjetja, ki mu služijo kot molzne krave, česar pa z zadruga ni moči doseči.

Trgovci se boje, da bi morali zapreti svoje trgovine in se sprašujejo, kam more to privedi. Nič lažjega ni, kot na to odgovoriti. Za vsakih deset ali dvajset zaprtih trgovin se bo odprla ena zadruga, prodajalna, kjer se bo prodajalo blago po najnižje mogoči ceni, kjer bodo vsi nepotrebni posredniki izključeni, kjer bo prišlo blago direktno potom zadruga iz rok proizvajalca v roke konzumenta. Da celo dalekosežnejše bi bile posledice v dobro konzumenta. Ker bi bil konzument na ta način povečan, bi vse zadruga skupno potom Saveza prešle k samoprodukciji vseh važnejših predmetov, kar bi zelo povoljno vplivalo na znižanje cen v zadrugi, s čemer bi bili zopet prizadeti trgovci. Pa do tega pride sigurno. Prvi koraki v samoprodukciji so že storjeni. Savez dobavlja svojo moko iz prvovrstne potiske pšenice. In

to še ni privilegij, ker bi trgovci, če bi bili služni in ne bi drug drugemu zavladali grizljaja kruha, lahko tudi imeli tak skupen mlin in bi se na ta način iztrgali iz židovskih krempljev. Bilo bi pač dobro, če bi se trgovska združenja malo bolj posvetila smotru, ki mu ga stavlja zakon in pustila poštene ljudi pri miru. Vsak človek ima pravico, da se organizira v gospodarskih in socialno humanih združenjih, samo državni uslužbenec naj bi po skromni želji trgovcev, te pravice ne imel, kot da bi on bil državljani drugega reda. Toda to nas ne moti.

Čim ostrejša bo borba proti zadrugam, tem tesnejše se bomo mi zavedni državni uslužbenci oprijeli svojih zadrug. Dobro vemo, da bomo prav z združeno močjo potom svojih zadrug uspeli in prebrodili brez velikih težkoč vse nezdrave gospodarske pojave povojnih let. Nihče nas ne more prepričati, da bo zadruga propadla, pa naj bo želja trgovcev še tako vroča, dokler bomo mi, člani zadruga ostali isti zvesti. Od zadruga bomo imeli samo korist. Najlepša pa bo naša zvestob ob zmagi združništva, ki si jo bomo priborili prej ko slej.

Zakaj še čakamo...?

Že večkrat smo v našem listu prikazali, kako se naš narod gospodarsko zaslužuje in kako izgublja svojo svobodo razvoja v kljub nacionalno politični svobodi, za katero je bilo prelito toliko krvi, za katero je presedelo po jecah toliko žrtev. Nešteto krat smo podčrtali, da nacionalna politična svoboda brez gospodarske ne pomeni nič in da ima ona pravzaprav značaj neke koncesije s strani onih, ki so s čvrsto organizirano akcijo vklepali v svoje verige in zapletli v svoje mreže našo narodno moč in njegovo svobodo.

Vse to pa je tem bolj tragično, ker je naša generacija za ustvaritev svoje nacionalne politične svobode, ki vsebuje pojme vseh svobod, žrtvovala svoje življenje, svojo mladost, žrtvovala vse, kar se žrtvovati more za uresničenje velikih idealov, polnih iskrenega človečanstva. Jasno je, da je naša generacija razumela, kaj pomeni popolna nacionalna politična svoboda. Overjena je, da ni svoboda samo v tem, če se sme narod izražati v svojem maternem jeziku, marveč je prava svoboda tista, če je narod gospodar na svoji zemlji, če je svoj na svojem in svoboden v socialno gospodarskem smislu.

Zato naša generacija ni bila revolucionarna samo v nacionalnem smislu, marveč je bila revolucionarna tudi v pogledu rešitve socialnih in gospodarskih problemov. Bila je največja sovražnica gospodarske sužnosti, ki ovira vsako svobodno narodno delovanje in udejstvovanje. In tako so minila leta in desetletja. Mučeniški so poginili junaki naše nacionalne revolucije, sanjajoč o uresničenju svojih idealov o popolni nacionalni, gospodarski in svobodni državi Jugoslaviji...

In ko je poleg v nas prvi val navdušenja za našo nacionalno politično svobodo, ko so utihnile pesmi in ko je naš narod pričel orati ledino, smo sicer spoznali, da govorimo svobodno, kakor nas je učila mati, vendar nismo gospodarji svojega prizadevanja, da nismo svoji na svojem. In prav v tem je največja tragedija našega življenja v novo ustvarjeni Jugoslaviji. Vse ono staro, kar je nekoč vklepalo naš narod v suženjske verige, se je polagoma in stopnjevaje prelevilo v novo gorje.

Danes se vsi zavedamo, zlasti se pa za veda naše delovno ljudstvo, da nas čakajo novi boji, boji, ki bodo hujši od vseh dosedanjih, boji za kruh in obstanek. Zgodovina nam pove, da so bili taki boji najhujši in da je bil zmagovalec tisti, ki je bil boljše organiziran. Za delovno ljudstvo pa je bilo to dejstvo v zgodovini vselej porazno. Neorganiziranost mase.

razcepljenost ne radi različnih interesov, marveč radi osebnih, popustljivost in vera v obljube od strani političnih mogotcev, ki bi se trenutno našli v labilni situaciji, vse to so bili činitelji, ki so uničevali in ovirali boj narodnih mas, in jih vklepali v verige sužnosti in eksploatacije.

Boji delovnih mas so često, zlasti pa kmečkih, nosili pečat in motive sentimentalnosti. V boju za kruh ne sme biti sentimentalnosti! Ali so sentimentalni naši sovražniki, ko mečejo na cesto tisoče naših tovarišev? Ne, oni nimajo srca za nas. Čestokrat se spreminjajo reforme. Jasno je, če bi se reforme današnjega sistema spremenile, bi se spremenile prav gotovo v korist tistih, ki jih spreminjajo. Boj posameznikov ni uspešen. To je zaleganje z glavo v zid. To je voda na mlin naših sovražnikov. To je jačanje njihovih moči.

Organiziran boj zavednih organiziranih borcev je močan zid, ob katerem si prav gotovo razbije sovražnik svojo glavo. Svet hočejo prepričati, da je boj organiziranih nezadovoljencev destruktiven in nevaren za vse človeštvo. S frazo o človeštvu kaj rad operira internacionalni kapitalizem, proti kateremu protestira prav ono delovno ljudstvo, ki tvori človeštvo.

Ali pomeni ustvaritev socialne pravo. Delovni človek je nosilec pravega čloki jo nosi v sebi mali brezpravni človek, destruktivnost? To so edini motivi, ki ga ženejo v boj in na njih gradi svoj novi svet s pridnimi rokami in čisto vest. Delovni človek je nosilec pravega človečanstva. Metode gospodarske sužnosti internacionalnega kapitalizma so povsod enake. Internacionalni kapital je močna sila, njegova sredstva so neštevilna, on je gospodar sveta. Svetovna literatura je obravnavala škodljivost kapitalističnega imperializma za človeštvo. Čestokrat smo se zgražali nad brezobzirnimi kapitalističnimi mogotci in se zgražamo bolj kakor kedajkoli tudi danes.

Toda, če pogledamo na naše življenje, opazimo iste strahote iste metode, ki se jih poslužuje kapital v drugih državah. Čemu govorimo danes o naši svobodi, ko pa je nimamo in je še nikdar imeli nismo! Čemu se tolažimo z lažjo? Naše nacionalno življenje je kruta in krvava realnost! Čemu prikrivamo gorje in krivice, ki jih prenašamo, čemu varamo sami sebe, ko je to samo v korist našim sovražnikom. Toda, ker smo vse to spoznali in ker se zavedamo svoje naloge, zakaj še čakamo?

Maribor

NAROČNIKOM V MESTU IN OKOLICI!

Te dni se bo oglašil pri vas naš inkasat in pobral zaostalo naročnino. Vse cenj naročnike prosimo, naj ob tej priliki sporoče našemu inkasantu svoje morebitne zahteve in pritožbe radi nerednosti v dostavljanju lista, da bo zamogla uprava vse te nedostatke odstraniti. Prosimo vse naročnike, da spremembo naslova ob preselitvi takoj javijo upravi, če žele, da se jim bo list redno dostavljal. Ker se krog naših naročnikov in čitateljev stalno in naglo širi, zato naj vsi naši

prijatelji upoštevajo v svojem interesu prošnje naše uprave.

PROPAGANDA ZA NAŠE MORJE.

Jadranska straža v Mariboru priredi 3. marca t. l. v Unionski dvorani svojo veliko zasnovano »Jadransko noč« kot propagando za naše morje z divno revijo narodnih noš, za katero je že sedaj vsestransko zanimanje. Dolžnost vseh nacionalno zavednih Mariborčanov je, da po svoji možnosti podprejo to akcijo, ker je čisti dobiček namenjen gradnji doma na Jadranu za letovanje naše mladine.

NEČUVENO POSTOPANJE ZDRAVNIKA OUZD.

Pred dnevi je vršil pri ekspozituri OUZD šef-zdravnik nadpregled bolnikov. V dveh urah je pregledal 120 bolnikov in jih od teh poslal na delo 57. Pri pregledu je kričal nad bolniki in jih podil na delo. Mnenja smo, da je naloga šef-zdravnika bolnike pregledovati in ugotavljati njihovo zdravstveno stanje, nikakor pa ne, da kriči nad njimi in jih podi na delo. Tudi se nam zdi skoraj nemogoče, da bi mogel zdravnik v dveh urah vsaj površno pregledati 120 bolnikov. Delavci, ki s krvavimi žulji vzdržujejo OUZD si pač ne zaslužijo, da kriči nad njimi zdravnik in da jih podi na delo, ko so v bolnem stanju. Kaj pravi k temu ravnateljstvo OUZD?

LEGITIMACIJE IN ZNIŽANE VOZNE KARTE

za pomladanski velesej v Leipzigu od 4. do 11. marca, za velesej na Dunaju od 11. do 18. marca in za vzorčni velesej v Pragi od 11. do 18. marca, se dobivajo v biletarni »Putnik«, Maribor. Aleksandrova 35. tel. int. 21—22.

NI PRAV

da pobira v mariborskem gradu, ki je sedaj last mestne občine mariborske, najemrino ženska, ki ne obvlada našega jezika. Od mestne občine pač smemo zahtevati, da govore njeni uslužbenci vsaj v službi državni jezik.

Trbovlje

VOLITVE DELAVSKIH ZAUPNIKOV.

Za nedeljske volitve delavskih zaupnikov je bilo med delavstvom v rudarskih revirjih izredno veliko zanimanje. Udeležba na voliščih je bila rekordna, saj beležijo nekateri obrati skoraj 100% udeležbo, povprečno pa je znašala okroglo 90%. Rezultati volitev po posameznih obratih tukajšnjega rudnika so sledeči: v zapadnem okrožju združeni marksisti in klerikalci 438 glasov, Narodno-strokovna zveza 186 glasov, v vzhodnem okrožju združeni 350, NSZ 120, na Dobrni združeni 56, NSZ 71, na dnevnem kopu Neža združeni 112, NSZ 77, na separaciji združeni 269, NSZ 103, pri zunanjem obratu združeni 51, NSZ 49, v osrednji delavnici in elektroobratu združeni 106, NSZ 29. Kakor pri volitvah v trboveljsko občino tako so se tudi pri teh volitvah združili marksisti in klerikalci in tako zopet pokazali, da so pripravljeni vedno sklepati kompromise s komerkoli, kadar gre za stolček. Marksistično časopisje je zopet sedaj polno slavospevov o veličastni zmagi. V resnici pa so prinesle te volitve poraz tako marksistom kot klerikalcem. Vedeti je namreč treba, da so združeni marksisti in klerikalci po številu glasov ogromno nazadovali, nasprotno pa je lista nacionalnega delavstva pridobila. Številka 635 realno pridobljenih glasov na nacionalni listi pomeni mnogo in s tem številom, ki se bo v bodočnosti vztrajno množilo bodo morali vsi merodajni in nemerodajni resno računati. Nedeljske volitve so izpodkopale temelji marksistični in klerikalni koaliciji. Prihodnje volitve pa jim bodo prinesle popoln poraz in konec. — Vsemu delavstvu pa, ki je kljub pritisku in terorju s strani združenih volilo volilo nacionalno listo, kličemo: »Po tej poti naprej; do končne zmage!!«

Leše

DEJANJA GOVORE. NSZ je preskrbela mnogim svojim članom zaposlitev. Vsi zaposleni so ji hvaležni in so ponosni, da so se organizirali v nacionalnih organizacijah. Kje je pa uspeh tistega marksističnega zaupnika, ki se je ob priliki javnega shoda NSZ na Lešah hvalil, da doseže en sam dan pri g. banu več, kakor NSZ v vsem letu?! Da, sodrugi, manj obljub in besed in več dejanj!!

NAJLEPŠA ČEDNOST JE ZVESTOBA DOMOVINI IN ČASTNI BESI!

Širite „BORBO“!

Čelje

LED JE RAZBIT.

V redeljo so bile volitve v II. rudarsko skupino. Tudi tukaj so se zvezali krščanski socialisti in marksisti na skupno listo. Je bilo najbrže »rudeče« strah, da ne bi bili deležni lekcij s katerimi pripravila njih najnovejši zaveznik v sosedni državi s blagoslovom »socialne demokrate«. Njim nasproti se je prvokrat udeležila volitev snujoča se NSZ in je že dobila 39 glasov. Ako vzamemo, da organizacija še ne obstoja in se mora boriti proti dvema sovražnikoma delavskih interesov, je prvi uspeh gotovo časten. Hvala vsem narodnim volilcem in le naprej po začrtani poti do ujedinjenja vsega narodnega delovnega ljudstva.

Ptuj

BLAGOHOTEN NASVET.

Na pustno nedeljo je bila v Narodnem domu, starem torišču slovenskega življa, običajna predpustna prireditev, katero so posetili zavedni Slovenci. Brez ozira na to, da so ti ljudje z rizikom svojega življenja se borili za slovenstvo, se je med plesalci našel nek malopridnež, ki je prostaško opsoval dva izrazita narodnjaka. Mislimo, da bo sokolsko vodstvo storilo prav, da prepove takim malopridnežem rošnji znaka in javno udeleževanje v imenu viteške organizacije Sokola. — Upamo, da bodo merodajni naše skromno mnenje, ki je dobrohoten nasvet, upoštevali in za enkrat eruiran-cu navili ušesa. Več obiskovalcev.

Št. III v Slov. gor.

HITLERJANSKE PROPAGANDNE KNJIGE.

Pred dnevi je neki tukajšnji gospod, ki se peča z nemškim manjšinskim vprašanjem tu ob meji, prejel iz Nemčije velik zaboj knjig z nalogo, da jih razdeli med Nemce in nemčurje ob meji. Naši varnostni organi pa so ta zaboj natančneje pregledali in osupli ugotovili, da so bile knjige hitlerjevske propagandne vsebine. Še bolj iznenaden pa je bil gospod, ki se je napravil čisto nevednega. Uživa pa ta gospod pri nekaterih velik ugled. Ni pa to oviralo varnostnih organov, ki so mu zaplenili vso pošiljatev.

ELEKTRIKA, OSTANEK SUŽNOSTI.

Predzadnjo nedeljo je imela tukajšnja gasilska četa veselico. Na oni strani pa so imeli zabavo Nemci. Mi ubogi Šentiljčani dobivamo električni tok iz Avstrije. To je še zadnji ostanek in spomin na suženjske dneve. Omenjeni večer so nam hoteli in tudi pokazali, da nas imajo še v krempljih, če ne drugje, pa pri elektriki. Ko je bila zabava v najlepšem teku, so naenkrat ugasnile vse luči. Kratek stik. Sosedje so vrgli na električni vod verigo. Naši fantje so jim zaklicali: »Živelj junaki onstran plota.«

Sladki vrh

NOVI ŠOLSKI UPRAVITELJ PRIDE.

Zvedeli smo, da dobi naš obmejni Sladki vrh novega šolskega upravitelja, ki je Sokol in navdušen nacionalist. Z njim bo nedvomno tudi naša podružnica Narodne strokovne zveze dobila novega pobornika, odkar je odšel od nas tovariš Jakopec, ki ga ne bomo tako z lepa pozabili. Pravijo pa, da se poteguje za upraviteljsko mesto tudi neki drugi učitelj, ki

Pismo severne meje

Napovedana obnovitev socialistične stranke je izvršena. V jugoslovanskem Beogradu so se zbrali rdeči sodrugi iz raznih vetrov in delali našim sodrugom nekaj dni prijetno družbo, ki je bila prav zares pisana in internacionalna. Nas ob meji, zlasti pa delavce bi ne motilo, če bi se bili zbrali v Beogradu slovanski voditelji delavstva, pa kaj, ko so bili med njimi, ki niso in tudi ne bodo imeli lepe besede za slovenskega ali sploh slovenskega delavca.

Torej kakor rečeno, stranka socialnih demokratov je obnovljena in priključena internacionali. V teh težkih časih ni ustanovitev takšne stranke v naši državi, kjer veje precej oster nacionalni duh, tako enostavna. Zato so naši sodrugi že v naprej dobro preštudirali kaj morajo ukreniti, če hočejo sploh poskusiti ustanoviti social-demokratsko stranko Jugoslavije. V ta namen so morali pohoditi evangelij Marxa, ki se sedaj v grobu obrača, ker je bil Marx človek, ki ni kompromisiral in ne vadal.

Naši sodrugi so oblekli jugoslovansko uniformo, priznali so narodno in državno edinstvo, priznali so monarhijo. Kaj hočete še več? Naš notranji minister ima težke naloge. Preiskati bo moral marksistom telo od zunaj in od znotraj. Zunanja preiskava bo lahka, težja pa bo notranja, ker star pregovor pravi: »Volk v ovčji koži ostane vedno volk«. Sicer pa s tem, ko je stranka obnovljena še ni rečeno, da bo potrjena. V šestih banovinah bodo morali spraviti potrebno število podpisov in da bodo ti podpisi legálni, za to bodo skrbeli tisti, ki so za to poklicani.

je vse prej ko napreden. Takega človeka nas Bog obvaruj!

Črna

PRED USTANOVITVIJO NSL. Zanimanje za ustanovitev podružnice delavske Narodne strokovne zveze v Črni, je zelo veliko. To se je pokazalo na nedeljskem občnem zboru JNS, ko so navzoči delavci govorniku tov. Gačniku navdušeno ploskali, ko je govoril o zmagovitem pohodu narodnega delavskega pokreta, ki naj vse povsod, zlasti pa tudi v vrstah JNS izbojuje smisel za socialno nacionalno prerobenje našega naroda. Ustanovni občni zbor NSZ bo 4. marca v Črni in bo važen mejnik v delavskem in nacionalnem pokretu v Mežiški dolini.

Guštani

TO IN ONO.

Volitve obratnih zaupnikov so na pritožbo tukajšnje podružnice Narodne strokovne zveze razveljavljene. Tokrat je vendar zmagała pravica. — Za revolucijo v Avstriji je bilo pri nas veliko zanimanje. Delavstvo je z gnusom obsojalo nečloveško klanje in ubijanje. Nekaj pa naj bi našim marksističnim agitatorjem bilo v pouk, namreč, da so se avstrijski klerikalci z Dollfusom na čelu zvezali s Heimwehrovci proti socialnim demokratom. Pri nas pa se po navadi ob volitvah bratijo klerikalci in socialni demokrati. Morebiti pa bo to opozorilo bolj služilo za bodoče našim klerikalnim agitatorjem. Pozabljena je bila sicer krava Zaloška cesta, ne bo pa tako hitro

Mi delavci in delavke ob meji bomo morali zlasti paziti na te nove sodruge, ker je med njimi mnogo takih, ki imajo radi naš denar, ki radi jedo naš kruh, sovražijo pa vse, kar je jugoslovanskega. Obmejni delavci prav dobro vemo, kaj se pravi biti pri delavski stranki, ki je pod komando internacionalne. Naše tovarne bi bile v tem primeru preplavljene s samimi sodrugi, ki bi bili zvesti oprode naših kapitalistov. Generalom internacionalne je glavno, da oni ne izgube svojega stolčka. Kapitalisti pri nas so po večini tujci, njihovi nastavljenici tujci in da bi se ti zgrabili med seboj, to je nemogoče, ker trbijsko vsi v en rog. Delavec, ki je količkar pameten, se ne more organizirati v taki internacionalni stranki, ker mu ljudje, ki so na krmilu strežijo po življenju.

Mi, narodno zavedni delavci in delavke ob meji odklanjamo tako stranko, ki podpira tujca, ki nam na naši zemlji odjeda kruh in nas za plačilo še tlači in zasmejuje. Posebno pa ne smemo mi delavci in delavke tu na severni meji pozabiti, kako so nas naši sodrugi slovenske delavce psovali in nam niso privoščili niti slovenskega lista, čeprav so se vedno trkali na svoja marksistična prsa, da jim je narodnost deveta briga.

Naj bo kar hoče, boj proti marksistom tudi v novi obleki, bomo nadaljevali. Duševni delavci so povečini obrnili hrbet lažipatriotom. Državni uradniki in uslužbenci pa sploh ne smejo pristopiti in simpatizirati s social-demokratsko stranko. Ročni delavci, ki ste še zaslepljeni, odprite oči in poženite marksiste tja, odkoder so prišli.

pozabljen Dunaj in bodo posledice nedvomno mnogo hujše kakor si jih nekateri slikajo.

Prevalie

IZZIVANJE, KI ZASLUŽI NAJHUJŠO KAZEN.

Neki inženir, ki ga sicer Prevalčani dobro poznamo, in ki kaj rad izziva nacionalne kroge, se je ob neki priliki pred kratkim pospel v svoji germanski oholosti tako daleč, da bo imel radi izzivanja in žalitve opraviti pred sodiščem za zaščito države. Bil je sicer takoj aretiran, vendar pa je bil na prošnjo nekaterih vplivnejših oseb iz vrst klerikalcev, zopet izpuščen na svobodo. Žalitve pa so bile takega značaja, da bi gospod inženir ne smel tako hitro na beli dan. Ker je bil včlanjen tudi v nekaterih organizacijah, so ga te organizacije takoj izključile. Prepričani smo, da bo prejel za svoje nečuvne žalitve kazni, kakoršno si zasluži.

Hrastnik

PRED OBČNIM ZBOROM NSZ. V nedeljo, dne 25. t. m. ob pol 9. uri bo v Sokolskem domu občni zbor podružnice Narodne strok. zveze. — Od njene ustanovitve pred tremi meseci, pa do tega dne, ko bo odbor položil podrobnejša poročila o svojem delovanju, so bili uspehi vidni na vsakem koraku. Število članstva je naraslo tako, da je bil z organizatoričnim delom izpolnjen malone ves ta čas. Razven tega je morala podružnica v tem kratkem času izvršiti nešteto intervencij, kar jasno kaže, kako potrebna je bila njena ustanovitev. Večina

intervencij je uspela in je organizaciji v zadoščenje dejstvo, ki kaže, da je mlada podružnica na pravem potu. Kot vsaka nova, ima tudi hrastniška podružnica nasprotnike v vrstah onih, ki mislijo, da imajo edini pravico zastopati delavca. Posebno jih jezi to, da jih pristaši zapuščajo. Mi, narodni delavci, nikomur ne ugrabljamo članstva, ako pa poštenjak, videč naše uspehe in naše delovanje, prestopi v naše vrste, ga seveda sprejmemo kot svojega sotrpina in nam je dobrodošel tovariš in soborec. Nebroj nalog in dela čaka novi odbor, vendar smo trdno prepričani, da se bo s složnim delom odbora in celokupnega članstva ter s podporo od strani drugih nacionalnih organizacij dalo doseči marsikaj v dobrobit celokupnega delavstva.

Otiški vrh

DELAJSKO ZBOROVANJE.

Preteklo nedeljo je bil na Otiškem vrhu sestanek delavstva, ki je uspel nad vse pričakovanje. Veliki prostori gostilne Širnik so bili premajhni za vse, ki so prišli na sestanek, da se pomenijo o težavah, ki jih tarejo. Sestanka so se udeležili tudi delavci iz Guštanj, iz Maribora pa je prisel predsednik mariborske podružnice NSZ tov. Tone Bajt. — Po pozdravu vseh navzočih je tov. Bajt obrazložil sedanj položaj delavstva in podal nekaj smernic za zboljšanje istega. Srečnejša bodočnost delavstva je možna le, ako bo vse delavstvo organizirano v nacionalnih vrstah. Zato je potrebno, da se organizira tudi delavstvo na Otiškem vrhu. — Delavstvo je navdušeno sprejelo predlog, da se osnuje na Otiškem vrhu podružnica NSZ. Na čelo pripravljalnega odbora je stopil znan narodni delavec tov. Šiški upravitelj Oskar Bregant, kar daje jamstvo, da bo podružnica kmalu pričela delovati in da bo stopila v vrsto naših sestrskih. — H koncu je izpregovoril še tov. Franjo Kac, ki je hrdil tovariše k vztrajnemu delu. Uspelo zborovanje je bilo nato med splošnim navdušenjem zaključeno.

Jesenice

OBČNI ZBOR NSZ.

Podružnica Narodne strokovne zveze na Jesenicah je imela v nedeljo, 11. t. m. svoj redni občni zbor v prostorih Sokolskega doma na Jesenicah. Občni zbor je bil razmeroma dobro obiskan. Radi od sotnosti predsednika in podpredsednika, je vodil občni zbor do izvolitve novega predsednika tov. Šnajder, ki je povdarjal, da na Jesenicah napredujejo nacionalne vrste ter pozival, naj se še bolj oprijemo nacionalne strokovne organizacije NSZ za skupno složno delo in napredek nacionalnih vrst. Tov. Markovič je nodel tainiško poročilo, iz katerega je bilo razvidno delo, ki ga je odbor opravljal vse leto. Vsa poročila so vzeli člani z odobravanjem na znanje. Po vseh poročilih so bile nove volitve predsednika, podpredsednika in ostalega odbora. Za predsednika je bil izvoljen tov. Tina Zupan, za podpredsednika tov. Rado Lavšegar, za drugega podpredsednika tov. Jernej Bregant, za tajnika tov. Ivan Markovič in za blagajnika pa Franc Iskra. Po končanih volitvah je predsednik prevzel svoje mesto, se zahvalil za zaupanje ter apeliral na vse navzoče, naj ga podpirajo pri bodočem delu, da gremo skupno v boj za zmago socialne pravice in da ustvarimo sebi in svojem srečnejšo bodočnost.

Z današnjimi malimi dohodki

izhajate le, če kupujete vse blago za obleke in perilo, izgotovljeno perilo, predpasnike, pletenine, nogavice, ovratnike, samoveznice, čepice, platno, sukno, odeje i. t. d. po znižani ceni pri trvdci

I. N. Šoštarich, Maribor
Aleksandrova cesta 13

Gosposka ulica 13

Bučno olje

vedno sveže in prvovrstno priporoča

J. HOCHMÜLLER
tovarna bučnega olje
MARIBOR, Taborska ulica 7